

היום נלמד בעזרת ה':

נזיר דף טו

משנה: האומר 'הריני נזיר לכשיהיה לי בן, ונזיר מאה יום', והתחיל למנות את הנזירות של מאה יום, אם נולד לו בן עד שבעים יום מתחילת נזירותו, הרי שבשלושים יום הנותרים הוא מונה את הנזירות שנדר בשביל בנו והיא עולה לו גם למנין שלושים יום הנותרים של הנזירות שלו, ונמצא שלא הפסיד כלום כי השלושים ימים עולים לו לשני הנזירויות, וביום המאה יביא שני קרבנות, גם בשביל נזירותו וגם בשביל נזירות בנו.

אבל אם נולד לו בן לאחר שבעים יום מתחילת נזירותו, עליו להפסיק את נזירותו ולהתחיל למנות את נזירות בנו שלושים יום, ולאחר מכן להשלים את הימים הנותרים של הנזירות שלו, לפי שאין נזירות פחות משלושים יום ולכן עליו למנות את הימים הנותרים בנפרד מנזירות בנו.

גמרא: אמר רב: במקרה של הרישא שאמר 'הריני נזיר לכשיהיה לי בן ונזיר מאה יום', יום שבעים עולה לו גם לנזירות שלו וגם לנזירות של בנו ועליו לנהוג נזירות רק עוד 29 ימים.

קושיא: תנן: למדנו במשנה - 'נולד לו בן עד שבעים לא הפסיד כלום', ולדברי רב לא רק שהוא לא הפסיד אלא שהוא עוד הרוויח! וא"כ על המשנה היה לומר שהוא הרוויח, לפי שאם לא היה נולד לו בן הוא היה מגלח רק ביום ה-101 לנזירותו ואילו כעת הוא מגלח כבר ביום ה-100.

תירוץ: אלא בדין הוא וכו': אכן המשנה היתה צריכה לומר שהוא הרוויח, אבל מכיון שהמשנה אמרה בסיפא שלאחר שבעים סותר, דהיינו שהוא מפסיד בלידת הבן (= כלומר שצריך להפסיק את נזירותו ולמנות את נזירות בנו ואח"כ להשלים את נזירותו), לכן היא אמרה ברישא שהוא 'לא הפסיד כלום' למרות שבאמת הוא הרוויח.

קושיא: תא שמע מסיפא: למדנו בסיפא שאם נולד לו בן לאחר שבעים סותר שבעים, דהיינו שהוא מפסיד, ו'לאחר שבעים' הכוונה שנולד ביום שבעים ואחד, וא"כ קשה

(המשך בדף הבא ↓)

יוצא לאור ע"י:

"אור הספר התורני" הוצאה לאור
052-7628377

להצטרפות:

mabatladaf18@gmail.com

052-342-4473

מדוע הוא מפסיד בלידת הבן והרי לדעת רב יום הלידה עולה לכאן ולכאן ונשארו לו 30 יום לשני הנזירות, וא"כ אף אם נולד לו בן ביום השבעים ואחד הוא יכול למנות את ה-30 יום אחרונים לשני הנזירות (כמו אם נולד בתוך שבעים).

תירוץ: מאי אחר, אחר אחר: כוונת המשנה 'לאחר שבעים' שנולד לו לאחר אחר שבעים, דהיינו ביום ה-72, ונמצא שהפסיד כי יכול לגלח רק ביום ה-102.

אבל אחר ממש מאי? הכי נמי דלא סתר: אבל באמת אם נולד לו בן לאחר שבעים ממש דהיינו ביום ה-71 הוא לא הפסיד כלום. הגמרא מקשה מיד - אי הכי מאי איריא וכו': אם כן מדוע המשנה אמרה ברישא 'נולד לו בן **עד שבעים** לא הפסיד כלום' והרי אפילו אם נולד לאחר שבעים (= ביום ה-71) לא הפסיד כלום? **אלא שמע מינה:** אלא בהכרח שכוונת המשנה 'לאחר שבעים' לאחר שבעים ממש דהיינו ביום ה-71 ולא ביום ה-72!

וכן מתני' לרב שמע מינה: כלומר אכן מהמשנה יש הוכחה שלא כדברי רב. (לשון נזיר משונה משאר לשונות הש"ס).

ורב כמאן אמרה לשמעתי? כאיזה תנא אמר רב שיום שבעים עולה לכאן ולכאן?

הקובר את מתו שלושה ימים קודם לרגל, הרגל מפסיק את ה'שבעה', ולאחר הרגל אינו צריך להמשיך אותה מפני שעיקר האבלות היא שלשה ימים. ואם קבר את מתו שמונה ימים קודם לרגל, הרגל מפסיק את 'השלושים', מכיון שכבר נהג יום אחד מתוך השלושים לפני הרגל, ומותר לו להסתפר בערב הרגל, ואם לא הסתפר בערב הרגל אסור לו להסתפר לאחר הרגל עד שלושים יום מהקבורה.

ולדעת אבא שאול בטלו גם ימי השלושים, דהיינו שאם לא הסתפר בערב הרגל מותר להסתפר לאחר הרגל. וכשם שאם נהג שלשה ימי אבלות לפני הרגל בטלה ממנו גזרת 'שבעה', כך אם נקבר המת שבעה ימים קודם לרגל מתבטלת גזרת שלושים.

מאי טעמא דאבא שאול: טעמו של אבא שאול שיום השביעי מבטל את גזירת 'שלושים' היא לפי שיום השביעי עולה לו גם ל'שבעה' וגם ל'שלושים', וכיון שהתחיל לנהוג בה לפני הרגל לכן בטלה ממנו גזרת 'שלושים'. נמצא שרב שאמר שיום שבעים עולה לכאן ולכאן סובר כאבא שאול.

דחיייה: יתכן שאבא שאול סובר שיום השביעי עולה לו לכאן ולכאן רק באבילות שהיא מדרבנן, אבל בנזיר שהוא מדאורייתא לא סובר אבא שאול שיום שבעים עולה לו לכאן ולכאן.

שומרת יום כנגד יום: אישה שראתה דם זיבות יום אחד - צריכה לשמור למחרת את היום השני, שאם תראה בו שוב וכן ביום השלישי תראה שוב - תהא זבה גדולה ותצטרך לספור שבעה נקיים, אבל אם לא תראה תהיה טהורה. ולכן ביום השני היא טובלת ביום, וממתינה עד הערב שאם לא תראה זיבה עד הערב תהיה טהורה. ואם שחטו עליה את הפסח ביום השני ולאחר מכן ראתה דם – אינה אוכלת מהקרבת כמובן, אבל היא גם פטורה מלהביא פסח שני.

לאו משום דקסבר מקצת היום כולו ומכאן ולהבא הוא מיטמא (בגירסת הגר"א): לכאורה הסיבה שהיא פטורה מפסח שני - משום שרבי יוסי סובר ש'מקצת היום ככולו', ולכן שומרת יום לאחר הטבילה שלה היא טהורה לגמרי, וכשראתה לאחר מכן הרי זו טומאה חדשה ואינה טומאה למפרע. ולכן הקרבת הפסח נעשתה כשהיא היתה טהורה והיא יצאה ידי חובה בקרבן ההוא (רק שאסורה לאכול אותו כי היא קבילה פתאום טומאה חדשה). [אבל אם לא היה סובר רבי יוסי מקצת היום ככולו - היתה הטומאה סותרת את הטהרה שלה ולא היה הקרבן חל עליה כלל].

הגמרא מקשה על רבי יוסי מדברי עצמו:

זב בעל שתי ראיות: שסופר שבעה נקיים, וביום השביעי לאחר שחיטת הפסח ראה זיבה. וכן שומרת יום הנ"ל שראתה לאחר שחיטת הפסח – מטמאין משכב ומושב למפרע (מה שישבו או שכבו עליו קודם לראיתם), אבל אינם צריכים לעשות פסח שני. מוכח שהם טמאים למפרע, ולא מכאן ולהבא, וזאת משום שלא אומרים מקצת היום ככולו!

תירוץ: מאי למפרע? מדרבנן! באמת מהתורה 'מקצת היום ככולו' והם לא אומרים לטמא למפרע, אבל רבנן החמירו עליהם שיטמאו למפרע משכב ומושב.

הכי נמי מסתברא: וכך גם מסתבר בגלל שאחרת מדוע הם פטורים מלעשות פסח שני? אלא משום שבאמת כבר יצאו ידי חובה בקרבן הפסח, כי הטומאה שנטמאו לאחר מכן היא מכאן ולהבא.

דחיייה: אין הסתברות לומר ש'מקצת היום ככולו' בגלל שהם פטורים מפסח שני. משום שיתכן באמת שהם טמאים למפרע, אבל בגלל שבשעת הקרבת הקרבן לא היה ידוע אם הם יטמאו שוב או לא, הרי זו 'טומאת התהום' (= טומאת הספק, כ'תהום' המכוסה ואין ידוע מה יש בו), והלכה למשה מסיני שטומאת התהום מותרת בקרבן פסח.

(המשך בדף הבא ↓)

דתניא רבי אושעיא: זב שראה זיבה ביום השביעי של ספירת הנקיים שלו - לדעת תנא קמא סותר את כל הימים שכבר ספר וצריך לספור שבעה נקיים מחדש, לדעת רבי יוחנן הוא סותר רק את יום הראיה שראה בו.

הגמרא מיד מקשה על דברי רבי יוחנן: שהדבר לא יתכן, כי אם הוא סותר יום אחד מהשבעה נקיים הרי זו סתירה לכל השבעה נקיים! ומתרת: כוונת רבי יוחנן שלא יסתור אפילו את יום הראיה והרי הוא טהור, מכיון שמקצת היום ככולו ועלתה לו טהרתו כבר בתחילת היום השביעי, והרי הוא מתחיל טומאה חדשה מכאן ולהבא.

ואמר רבי אושעיא לרבי יוחנן שרבי יוסי סובר כמותו שמכאן ולהבא הוא מטמא. מכאן שרבי אושעיא סובר בדעת רבי יוסי הנ"ל שמכאן ולהבא הוא מטמא. והרי רבי יוסי אמר בבריתא שמטמאין משכב ומושב 'למפרע'? אלא בהכרח שהוא סובר שהטומאה 'למפרע' היא רק מדרבנן.

הגמרא מבארת את שיטת רבי יוסי:

ורבי יוסי מכדי סבר מקצת היום ככולו: ואם כן איך יתכן לשיטתו הדין של זבה גמורה (הרואה שלושה ימים) שמביאה קרבן, והרי כל פעם היא סופרת מחדש? דהיינו, כשראתה בחציו השני של היום השני - הרי החצי הראשון של אותו היום כבר עלה לה ליום טהור כנגד היום הראשון שראתה בו, וממילא הראיה שראתה לאחר מכן היא ראיה חדשה שאינה מצטרפת לראיה הקודמת?

איבעית אימא דקא שפעה תלתא: מדובר שהיא שופעת דם שלושה ימים רצופים.

ואיבעית אימא: שראתה שתי ראיות כל אחת בבין השמשות. כלומר אחת בין השמשות של יום ראשון לשני, והשניה בין השמשות של יום שני לשלישי. במצב כזה אין כאן ימים נקיים כלל, כי רק כאשר בתחילת היום היא נקייה אנו אומרים 'מקצת היום ככולו' והיא נטהרת מהראיה של היום הקודם, אבל כאן שתחילת היום השני וכן תחילת היום השלישי היו בטומאה, היא לא נטהרה מהראיות הקודמות. ונמצא שיש לה שלוש ראיות בשלושה ימים רצופים.

 הדרן עלך הריני נזיר